

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
για τη φιλοτέχνηση Μνημείου
αφιερωμένου στην ηρωική ομάδα που έσωσε το Λαύριο από την πείνα (1941-44)

Το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου (ΤΠΠΛ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) σε συνεργασία με τον Δήμο Λαυρεωτικής, την Εταιρεία Μελετών Λαυρεωτικής και το Εργατικό Κέντρο Λαυρίου-Αν. Αττικής, προκηρύσσει πανελλήνιο φοιτητικό/νεανικό καλλιτεχνικό διαγωνισμό ιδεών για τη φιλοτέχνηση μνημείου-γλυπτού, με σκοπό να τιμήσει την ηρωική ομάδα που έσωσε το Λαύριο από την πείνα, το οποίο θα τοποθετηθεί στην Πλατεία του Μηχανουργείου, στο ΤΠΠΛ.

Λαύριο, χειμώνας του 1941-42. Η Ελλάδα βρίσκεται υπό ναζιστική κατοχή. Ο σκληρός χειμώνας και η πείνα αποδεκατίζουν τον πληθυσμό των πόλεων. Οι κάτοικοι του Λαυρίου, της εργατούπολης της οποίας μεγάλο μέρος απασχολείται στη Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου (Compagnie Française des Mines du Laurium-CFML), ήδη επιταγμένη από τις δυνάμεις κατοχής, γίνονται ευάλωτα θύματα των σκληρών συνθηκών. Πάνω από το ένα δέκατο του πληθυσμού της πόλης χάνεται μέχρι το καλοκαίρι του 1942.

Ο νεαρός Έλληνας αρχιμηχανικός Κωνσταντίνος Κονοφάγος της CFML έρχεται σε επαφή με την οργάνωση του ΕΑΜ στο Λαύριο και τον γραμματέα της Παναγιώτη Δρίβα, φοιτητή Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εργαζόμενο στη CFML, και σχεδιάζουν μια παράτολμη πράξη που έμελλε να σώσει την πόλη: την παραγωγή ασημιού, κάτω από τη μύτη των κατακτητών. Ο Κωνσταντίνος Κονοφάγος ρίχνεται με πάθος στη έρευνα και τους υπολογισμούς, για να μπορέσει, με τα λίγα διαθέσιμα μέσα, να ανακαλύψει μια τεχνολογική μέθοδο που θα βγάλει ασήμι. Τη δοκιμάζει στην πράξη, μαζί με λίγους πιστούς εργάτες, και με κίνδυνο τη ζωή τους το καταφέρνουν. Το ασήμι πωλείται στη μαύρη αγορά έναντι τροφίμων, με τη μεσολάβηση του Ερυθρού Σταυρού, και με τη βοήθεια της οργάνωσης του ΕΑΜ στήνονται συσσίτια. Σιγά-σιγά η πόλη του Λαυρίου βγαίνει από τον μαύρο κύκλο του θανάτου.

Η ομάδα των ηρώων που έφερε σε πέρας αυτή την αποστολή είναι οι:

- Κωνσταντίνος Κονοφάγος, Δρ Χημικός Μηχανικός, Αρχιμηχανικός έργων επιφανείας της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (CFML)
- Παναγιώτης Δρίβας, φοιτητής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Γραμματέας του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) Λαυρίου, εργαζόμενος στην CFML
- Maurice Bremmer, Βέλγος, Γενικός Διευθυντής της CFML, Μέλος της Γαλλικής Αντίστασης
- Ιωάννης Χατζηπανάγος, Εργοδηγός Καμινείας της CFML
- Ευστάθιος Γεροδήμος, Επιστάτης Καμινείας της CFML
- Δημήτριος Αποστόλου, Εργατοτεχνίτης Καμινείας της CFML
- Ιωάννης Κουτούζος, Εργατοτεχνίτης Καμινείας της CFML
- Δύο εργάτες της Καμινείας CFML, αγνώστου ονόματος, μέλη του ΕΑΜ
- Orpheo Morelli, Ιταλός, Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών CFML
- Ευθύμιος Αυγέρης, Πρόεδρος του Σωματίου Εργαζομένων Μεταλλείων Πλάκας, μέλος του ΕΑΜ.

Στα χρόνια μετά τον πόλεμο ο Κωνσταντίνος Κονοφάγος έγινε Καθηγητής της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών του ΕΜΠ και στα δύσκολα χρόνια της δικτατορίας των συνταγματαρχών Πρύτανης του ΕΜΠ. Προασπίζεται το πανεπιστημιακό άσυλο τον Νοέμβρη του 1973 στην εξέγερση του Πολυτεχνείου. Αργότερα, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής τον ορίζει Υπουργό Βιομηχανίας στην πρώτη κυβέρνηση της μεταπολίτευσης. Η γη του Λαυρίου θα τον δεχθεί μετά θάνατο φιλόξενα στο χώμα της, μετά από δική του επιθυμία.

Ο Παναγιώτης Δρίβας ολοκληρώνει με δυσκολία τις σπουδές του, κυνηγημένος για χρόνια εξαιτίας των πολιτικών του πεποιθήσεων. Καταξιώνεται όμως ως δάσκαλος, εκπαιδεύοντας στα φιλολογικά μαθήματα γενιές Λαυριωτών. Μεταξύ άλλων, γράφει και για την ιστορία αυτή στα απομνημονεύματά του από τη δράση του ΕΑΜ στο Λαύριο, στα χρόνια της κατοχής.

Αν η συμβολή των δύο αυτών προσώπων είναι λίγο ως πολύ γνωστή, η ιστορία δεν φώτισε μέχρι τώρα ισάξια και τους άλλους πρωταγωνιστές, χωρίς τους οποίους το ηρωικό εγχείρημα δεν θα ήταν δυνατό. Άλλωστε, κάθε ένας από τους συμμετέχοντες ανέλαβε αμέριμνα τον κίνδυνο για τη ζωή του.

Η παράτολμη πράξη της ομάδας των εργαζομένων στην Γαλλική Εταιρεία, συντέλεσε στη διάσωση του πληθυσμού της πόλης του Λαυρίου που αποδεκατιζόταν από την πείνα. Στον ίδιο χώρο ένα μνημείο-γλυπτό είναι σκοπός να θυμίζει, σήμερα και στο μέλλον, την ηρωική πράξη και τους ανθρώπους που συμμετείχαν.

Για το πλήρες κείμενο της Προκήρυξης και τους όρους τους διαγωνισμού, πατήστε [εδώ](#).